

Les comarques, pels aires

El secretari d'organització del PSOE, José Blanca, amb el president del govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, i la vice-presidenta, la valenciana María Teresa Fernández de la Vega.

El 37è congrés federal del PSOE, que se celebra a Madrid del 4 al 6 de juliol, canviarà l'estructura de la seua filial valenciana. El PSPV haurà de crear tres direccions provincials que buidaran de poder les 26 executives comarcals actuals. En parlem amb destacats dirigents del partit.

Els militants del PSPV-PSOE que s'hagen endinsat en la lectura de la ponència marc del 37è congrés federal de la formació deuen haver comprovat que el clímax arriba al final, a la pàgina 51, entre els articles 409 i 413. Després de recordar que "la Constitució espanyola divideix Espanya en comunitats autònomes i províncies" i que "la circumscripció electoral és la província", s'afirma que "qualsevol altra estructura intermèdia no compta amb un àmbit electoral de referència per a la seua acció política i, per tant, no pot avaluar-se la seua tasca en funció dels resultats electorals, cosa que genera una certa opacitat sobre la seua tasca" [sic]. Per això, "el partit crearà estructures provincials on no n'hi haja, les competències de les quals seran les mateixes que les de les

estructures provincials ja existents". En tot cas, "podran crear-se estructures de coordinació comarcal, integrades pels secretaris generals de les agrupacions municipals de la comarca, entre els quals escolliran un coordinador comarcal".

Els canvis afecten les dues úniques federacions que s'organitzen de manera comarcal: el PSPV i el Partit dels Socialistes de Galícia (PSdeG). El PSC, amb 13 demarcacions que alhora aixopluguen les comarques, és autònom del PSOE, i no haurà d'ajustar-se a la normativa que emanarà del 37è congrés federal.

Equiparar l'estructura del PSPV a les circumscripcions electorals –a les tres províncies– és una demanda que sobretot provenia de comarques alacantines i castellonenques, deleroses d'emetre un missatge únic contra un PP que sempre

ha tingut aquesta estructura. A Galícia, el guerrista Francisco Vázquez va intentar-ho el 1994, però no hi reeixí. L'actual president gallec i secretari general dels socialistes, Emilio Pérez Tourino, va afanyar-se a dir que si l'estructura actual "ha funcionat, no hi ha cap motiu per a canviar-la". Amb el pas dels dies –i la certesa que l'oposició de sectors gallecs i valencians no evitarà que aquest cap de setmana s'aprove la mesura–, el recel al PSdeG ha esdevingut residual.

Al País Valencià la resposta ha estat tèbia. La força del PSPV és minsa i preocupa més el procés successori. Les 36 comarques amb què va nàixer el PSPV-PSOE fa anys que van passar a 26, després de diversos ajustaments. Ara hi ha comarques que s'han mostrat del tot contràries a la reestructuració –la Marina Baixa, l'Alacantí o la Vall d'Albaida–, i unes altres que la saluden efusivament –el Baix Vinalopó, per exemple.

Malgrat tot, una de cada tres esmenes dels delegats valencians al congrés federal tindran a veure amb el canvi de model. Molts dubten com quedarà estructurat el PSPV i quina funció hi tindrà la comarca. Seran les executives provincials que elaboraran les llistes electorals i que parlaran amb el secretari general, motiu pel qual prendran molta importància els secretaris provincials. Les comarques tan sols coordinarien les agrupacions locals.

Mentre el PSdeG ajornarà l'assumpció de la nova estructura fins passades les seues eleccions –al març–, el PSPV concretarà les funcions de cada òrgan al congrés nacional que té a la cantonada.

EL TEMPS s'ha adreçat a diversos dirigents del PSPV-PSOE, entre els quals els tres precandidats a la secretaria general que competiran al congrés nacional del 26 al 28 de setembre: Joaquim Puig, Francesc Romeu i Jorge Alarte. Tots responen aquestes qüestions:

1. Aproveu el canvi d'estructura al PSPV que dicta la direcció federal?

2. És arriscat? Seran tres baronies que afebliran el secretari general?

3. Quina funció haurien de tenir des d'ara les agrupacions comarcals?

4. Penseu que al proper congrés nacional pot canviar el nom del PSPV?

Joaquim Puig, alcalde de Morella, portaveu adjunt del PSPV-PSOE a les Corts. Comarca dels Ports-Maestrat.

1. És una idea proposada des de Madrid,

i a la Comunitat Valenciana n'hi ha que ho troben oportú. Aquest, però, ha de ser un debat instrumental. Qui atribuesca a l'estructura comarcal les nostres derrotes va errat, és absurd de pensar això. Aquesta no serà la nostra solució màgica. Certament, hi ha problemes de referència a Castelló i a Alacant, on hi ha mitjans de comunicació provincials; calia una resposta d'aquesta mena. No sé si és la més adient, però com a mínim és una resposta. La ponència, de qualsevol manera, diu que cada nacionalitat adequarà el seu plantejament territorial, i ací mantindrem les comarques: és la nostra realitat.

2. Cal fugir de la provincialització. Pot haver-hi una referència provincial, però fariem mal fet d'adoptar l'esquema de regne de taifes del PP. El nou model ha de potenciar, també, les estructures de país.

3. El PSPV ha de tenir prou autonomia per a decidir les noves funcions de les comarques. Proposaré que es mantinguen com a element executiu, no decoratiu.

4. Cal evitar debats estèrils. Si hom suggereix una denominació millor, caldrà estudiar-la, tot i no ser una prioritat. Dit això, sempre he pensat que és millor parlar de persones que no de territoris, com el Partit dels Socialistes Catalans, però nosaltres no ho hem pas de fer igual.

Jorge Alarte, alcalde d'Alaquàs (Horta). Comarca de l'Horta Sud.

1. No s'han de dissoldre les comarques, formen part de la realitat política, social i cultural de bona part del País Valencià. Ara bé, la solució als problemes del PSPV no tenen a veure, ni de lluny, amb l'estructura. Seria erroni basar els congressos federal i nacional en això.

2. Serà el congrés nacional que decidirà la capacitat de maniobra de les noves executives provincials.

3. Ha de ser el partit que en determine les funcions. L'eix dels nostres debats, però, no ha de ser aquest. Els problemes que ens han menat a la situació actual no

és el pes de les comarques ni l'organització interna. Per a vèncer el PP cal un contrapoder ideològic i fer arribar millor el nostre missatge, sense oblidar, això sí, que molts se senten molt identificats amb la seua comarca.

4. Aquest debat tampoc no m'interessa. Ja es debatrà, si escau, al congrés de país, ja estarà bé allò que s'hi vote. Com afirmo d'un any ençà, sobretot m'interessa l'autonomia del PSPV. No em desagrada el nom ni m'importaria que passara a dir-se Partit dels Socialistes Valencians. Això no ens ha d'ocupar ni cinc minuts.

Francesc Romeu, director de la fundació Jaime Vera. Ex-diputat al Congrés. Comarca de València ciutat.

1. L'estructura no determina el resultat electoral. A l'època de Lerma, guanyàvem eleccions amb 36 comarques, i ara perdem tenint-ne 26. L'handicap és que mai no hem acordat, com els catalans, una llei de comarcalització. La nova estructura, però, no ha de menystenir l'estructura comarcal.

Potser hauria estat més profitós que la ponència federal haguera obert el debat sobre si al PSPV li convé d'adequar-se a l'àmbit de les diputacions o al de les mancomunitats.

2. Els barons ja existeixen, ara com ara, a les comarques.

3. Ara no tenen tanta capacitat com ens pensem. Qui té força és la mancomunitat, allà on existeix. Les comarques, en tot cas, no han d'aigualir-se sota una estructura provincial. Cal definir ben bé el paper de la província i el de la comarca.

4. No m'agradaria gens. Pot passar, però no hi ha un clam sobre això. Els autèntics problemes del PSPV són el discurs, les idees i les cares. Fer un PSCV seria acostar-nos al PP, i no cal.

José Luis Ábalos, regidor a València i ex-vice-secretari general del PSPV-PSOE. Comarca de València ciutat.

1. A l'estat espanyol els costa d'entendre la nostra estructura. Malgrat tot, no és un canvi important, i hi ha sectors de Castelló i d'Alacant que ho reclamen de fa temps. De fet, tot i que la nostra actual estructura és comarcal, ja hi plana l'estructura provincial. Són compatibles,

si se'n delimiten les funcions. L'estructura comarcal és intrínseca al PSPV i cal mantenir-la, com diu la ponència. Sobretot caldrà no multiplicar les estructures de poder, perquè això genera desconfiança entre l'electorat.

Ja hi ha ara massa regnes de taifes a l'estructura comarcal. Les comarques, en qualsevol cas, mai no han tingut capacitat decisòria, només suggerien: les decisions han recaigut en l'estructura de país.

2. Sempre pot passar això, i en aquest sentit cal que el congrés de país ho evite, tot delimitant les funcions de cadascú. Cal que les propostes que es facen reflectesquen la pluralitat de cada província. Aquest risc, però, sempre hi serà, encara que a Extremadura són dues províncies i mai no hi ha hagut cap embolic.

3. L'estructura comarcal és molt més flexible i dinàmica. Ara crec que haurà de fer tasques de coordinació i no tenir 30 membres: n'hi haurà prou amb els responsables locals i algun ajudant electoral. Això a banda, val a dir que ningú no parla de les mancomunitats, una realitat social i cultural que cal mantenir.

4. Es debat de fa anys. No tinc clar que el nom de PSPV ens perjudique, encara que a bastants debats sovint hem de justificar el perquè del nostre nom, i hem de recórrer a la història per explicar-lo.

Vicent Sarrià, diputat autònic i ex-secretari d'organització del PSPV-PSOE. Comarca de València ciutat.

1. El congrés federal estableix la conveniència de crear un estructura provincial, però alhora manté l'estructura comarcal, que de fet eixirà consolidada del congrés nacional. Tot i això, no estic gaire segur que calga crear aquesta nova estructura. Es cert que la ponència del congrés parla d'equiparar l'estructura a la circumscripció, però fins ara ja hi havia els comitès electorals provincials. Tinc seriosos dubtes sobre aquest canvi, per bé que cal assumir les decisions del congrés federal. És una mesura benintencionada, defensada sovint a

les comarques d'Alacant, però que potser respon a una certa incomprensió del PSPV i el PSdeG.

2. Òbviament, crear tres estructures provincials descentralitza determinades decisions i debilita l'executiva nacional. Decisions que prenien el comitè nacional, com ara la confecció de les llistes electorals, recauran en l'estructura provincial.

3. Ho haurà de decidir el congrés nacional, però supose que mantindran les seues competències, amb un altre grau intermedi. Bàsicament, però, espere que mantinguen les competències.

4. És un debat que sorgeix abans de cada congrés nacional, encara que mai no hi ha arribat viu, sempre ha caigut al procés d'esmenes. Supose que enguany tornarà a haver-hi propostes en aquesta direcció, i d'indole diversa, però no gosaria pronosticar-ne el resultat final.

Isabel Escudero, vice-presidenta de la mesa de les Corts i ex-vice-secretària general del PSPV-PSOE. Plana Mitjana.

1. En un partit domina molt l'organització, que siga eficaç i permeta guanyar les eleccions. Apostaria per l'eficàcia, doncs. La ponència del congrés federal no desterra les comarques, fins al punt que manté el secretari comarcal. Comptat i debatut, si una estructura provincial ens fa guanyar les eleccions, benvinguda siga, sense oblidar que en aquest partit és ben arrelat l'esperit comarcal. La comarca és, per a molts, una referència.

2. Això està per escriure, però pense que les comarques ja actuaven com a baronies i que el secretari o secretària general que isca del congrés nacional haurà de vetllar per la descentralització del partit, a fi de fer-lo eficaç.

3. En tinc molts dubtes. La comarca no ha de ser una figura simbòlica i no se suprimirà, sinó que s'ha d'integrar a l'estructura provincial. El comitè federal considera que així serà més eficaç.

4. Espere que no hi haja canvi de nom. Si n'hi ha, serà amb polèmica. Jo, personalment, només pense en clau de PSPV, encara que sé que hi ha sectors no tan còmodes. Em sent molt bé amb aquest

nom, però és probable que el debat brolle al congrés nacional. No sé què passarà.

Antonio Amorós, portaveu del PSPV a la Diputació d'Alacant, regidor a Elx i secretari general del Baix Vinalopó.

1. Hi estic d'acord. Voldria que la comarca perdera la capacitat executiva però que mantinguera la coordinadora.

2. Aquesta por és infundada. El PSPV és un partit democràtic, té uns estatuts, i la nova estructura no condicionarà res. Segons aquesta tesi, a la província d'Alacant ara hi ha set barons, set secretaris comarcals. La nova estructura busca

un millor funcionament amb relació al PP, que ja funciona així. Una sola veu a cada província, no 15 o 30. Cal unificar el missatge. Ho demana bona part del nostre partit, i especialment Alacant.

3. Les agrupacions comarcals no seran òrgans de gestió, però continuaran existint. Coordinaran les delegacions locals, i els secretaris s'incorporaran a l'estructura provincial. Hauria de ser així, vaja.

4. El nom no té la culpa dels nostres resultats. No resta vots, dir-se PSPV. El país existeix, aquest és un fet constatable: ho inclou l'Estatut.

Francesc Baixauli, alcalde de Silla (Horta) pel PSPV-PSOE. Horta Sud.

1. Em sembla malament. Les comarques, més que no una plataforma de treball, han esdevingut una estructura de poder, però el nou sistema no implicarà més participació ni més democràcia interna. En el cas d'Alacant, podria provocar una certa desvertebració: hi ha una tensió soterrada que de tant en tant evoluciona cap a una certa desvertebració del país.

2. El secretari general del PSPV ho tindrà molt magre, si se li oposen dos secretaris provincials. La nova estructura no aportarà gaire cosa. En la majoria dels casos, les comarques són un fet natural, culturalment, econòmic i social.

3. A efectes institucionals, les comarques són molt importants. La seua coordinació possibilita planificar on ha d'anar un col·legi, una depuradora o un centre assistencial... Hi ha d'haver comunicació entre els municipis de les co-

marques i entre les diverses comarques, i la lògica de les necessitats institucionals així ho imposarà. La solució no és eliminar-les.

4. Sempre hi plana, aquest rum-rum, però mai no s'ha discutit a la ponència del congrés nacional. Aquest tema preocupa molt poca

gent i espere, com en anteriors ocasions, que no es debata al nostre congrés. A diferència del PP, al PSPV tenim història, i no veig el perquè d'un canvi de nom.

Jeannette Segarra, diputada autonòmica i secretària general del PSPV-PSOE a la Vall d'Albaida.

1. Fins i tot em sap greu que es plantege la modificació. En l'estructura de país, les comarques han estat cabdals, i encara més en casos com el nostre [la Vall d'Albaida], ja que això manté viu el partit. La difuminació de les comarques, per contra, no acostarà el partit a la societat. Hi ha molts casos en què, a més, hi ha mancomunitats que tenen a veure amb la divisió comarcal. En el

meu cas, hi ha un fort sentiment de comarca, cosa que ha permès avanços importants. Mai no defensaré que les aigualquesquen.

2. No estem contra l'estructura provincial, sempre que siga el congrés de país que ho propose. Si no, efectivament, hi ha el risc que es conformen baronies. A Castella i Lleó no hi ha comarques, però ells no tenen la nostra idiosincràsia.

3. No ho sé. Si es difuminen, no sé quin paper faran. Intuesc que preservaran el coordinador comarcal, però no ho tinc clar. Insistesc que no hi estic d'acord, amb aquesta mesura. Qui ho haja proposat a la ponència federal caldria que n'explicara el perquè.

4. No crec que es canvie el nom, però podria ser. A mi no m'agradaria. Volem ser el PSPV, sobretot perquè hi ha coses en què no coincidim amb el PSOE. No seria positiu renunciar al nostre nom.

Victor Maceda